

Sygn. akt VI Gz 303/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: asyst. sędz. Marta Czajka

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: E. M.

przeciwko: (...) INC. w Kanadzie

o zapłatę

w przedmiocie zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt V GC 37/16

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że kosztami wydatków w wysokości 5 881,17 zł (pięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt jeden złotych 17/100 groszy) poniesionymi w związku ze zleconym tłumaczeniem w sprawie, obciążać Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Rzeszowie;

II. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rzeszowie na rzecz powoda E. M. kwotę 509,00 zł (pięćset dziewięć złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rzeszowie kwotę 5 881,17 zł tytułem tymczasowo poniesionych kosztów.

W uzasadnieniu wskazał, że stroną pozwaną jest spółka mająca swoją siedzibę w Kanadzie. Próba doręczenia odpisu pozwu z załącznikami (bez tłumaczenia), listem poleconym za potwierdzeniem odbioru okazała się bezskuteczna, wobec czego Sąd zlecił tłumaczowi przysięgłemu wykonanie tłumaczenia z języka polskiego na język angielski pozwu wraz z załącznikami. Sąd wskazał, że po wykonaniu tłumaczenia i wysłaniu pozwanemu korespondencji wróciła ona z adnotacją o braku możliwości doręczenia z uwagi na to, iż pozwana spółka nie jest znana pod wskazanym w pozwie adresem. Sąd przyznał tłumaczowi przysięgłemu A. G. wynagrodzenie w kwocie 5 881,17 zł tytułem wykonania tłumaczenia, kwota ta została pokryta tymczasowo z wydatków Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Rzeszowie.

Jako podstawę prawną pobrania ww. kwoty od powoda Sąd wskazał na art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz 83 ust. 1 art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a także art. 98 k.p.c. statuujący o zasadzie ponoszenia kosztów przez stronę przegrywającą proces. Sąd argumentował, że w związku z tym, iż pozwana spółka posiada siedzibę w Kanadzie w prowincji O., powstał obowiązek przetłumaczenia odpisu pozwu oraz pozostałych dokumentów procesowych, a podniesiony przez powoda zarzut o znajomości języka polskiego przez „przedstawiciela pozwanego” jest chybiony z uwagi na zasady obowiązujące przy doręczaniu pism sądowych w tzw. obrocie zagranicznym do

państw obcych znajdujących się poza UE. Sąd wskazał, że zarówno Polska i Kanada są stronami Konwencji Haskiej o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych (...) na mocy której (art. 5 ust. 3) organ centralny może żądać, aby dokument został sporządzony lub przetłumaczony na język urzędowy bądź na jeden z języków urzędowych państwa wezwanego. Z kolei przedłożonego oświadczenia Kanady dostępnego na oficjalnej stronie H. C. on (...) Law, wynika że wszelka dokumentacja adresowana do prowincji O. musi być sporządzona lub przetłumaczona na język angielski lub francuski.

Finalnie wobec braku wskazania przez powoda właściwego adresu pozwanego, Sąd postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2017 r. zawiesił postępowanie w sprawie, które po roku czasu zostało umorzone.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1. §11 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.01.2002 r. w sprawie szczegółowych czynności sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych, poprzez dokonanie tłumaczenia pozwu oraz załączników w celu jego doręczenia pozwanemu podczas gdy przy przyjętym sposobie doręczenia, do pism kierowanych do strony pozwanej, tłumaczenia nie dołącza się, przy czym Sąd bezzasadnie z urzędu zarządził zlecenie wykonania tłumaczenia - co doprowadziło do obciążenia powoda poniesionymi wydatkami,
2. art. 83 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego zastosowanie, podczas gdy przepis ten wyjątkowo nie ma zastosowania do wydatków związanych z tłumaczeniem doręczanego pisma procesowego przez zwykłe oddanie tego pisma adresatowi, o co wnosił powód, a co było wiążące dla Sądu,
3. art. 5 ust. 1 pkt 3 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez nieuzasadnione obciążenie powoda kosztami tłumaczenia pozwu i dokumentów stanowiących załączniki do pozwu, podczas gdy z treści art. 187 k.p.c. nie wynika, że pozw i załączniki do pozwu w postaci dokumentów są niezbędne do zrozumienia przedmiotu i podstawy powództwa, w związku z czym nie zachodziła potrzeba ich tłumaczenia, a także poprzez brak ustalenia przez Sąd, jaką rolę pełniły załączniki do pozwu w postaci dokumentów w stanie faktycznym sprawy.

II. Dokonanie błędnego ustalenia, iż w związku z faktem że pozwany ma siedzibę w Kanadzie powstał obowiązek przetłumaczenia odpisu pozwu oraz pozostałych dokumentów, podczas gdy jak wskazano powyżej obowiązek taki nie powstał, zaś powód skutecznie i w sposób wiążący wniósł o dokonywanie doręczeń bez tłumaczenia.

Niezależnie od powyższych zarzutów, z ostrożności procesowej powód zarzucił także:

- rażąco niesprawiedliwość orzeczenia i jego krzywdzący stosunek względem powoda, który naraża wymiar sprawiedliwości na brak zaufania ze strony społeczeństwa, a to z uwagi na obciążenie powoda wydatkami, podczas gdy z umowy z dnia 10 grudnia 2011 roku łączącej strony postępowania, a stanowiącej załącznik do pozwu wynika, że prawem właściwym dla umowy jest prawo polskie, została ona sporządzona w języku polskim, franczyzobiorca jest Polakiem władającym językiem polskim, który nie wywiązuje się z obowiązku zapłaty, zaś dochodzenie roszczenia stało się niemożliwe z uwagi na przepisy obowiązujące w Kanadzie uniemożliwiające uzyskanie odpisu z tamtejszego Rejestru Przedsiębiorców.
- naruszenie przepisów postępowania, a to art. 98 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i uznanie, że powód jest stroną przegrywającą sprawę podczas gdy do umorzenia postępowania doszło z uwagi na nieprzedłożenie wyciągu z rejestru przedsiębiorców pozwanego, co okazało się niemożliwe ze względu na przepisy obowiązujące w Kanadzie, które uniemożliwiają uzyskanie takiego dokumentu osobom postronnym.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, a także zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, a w tym zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się być zasadne, choć argumentacja skarżącego nie w całości była trafiona.

Istotnie w pierwszej kolejności przyznać rację należy skarżącemu, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istniała możliwość dokonania doręczenia odpisu pozwu wraz z załącznikami stronie pozwanej bez uprzedniego dokonywania tłumaczenia. Nie wynika to jednak, jak argumentował skarżący, z obowiązku przesłania pisma sądowego pozwanemu przez Konsula, a tym samym z przepisów ustawy o funkcjach konsulów RP, która de facto została już uchylona i obecnie ustawą regulującą funkcje konsulów jest Prawo konsularne (ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. Prawo konsularne, Dz.U.2017.1545 t.j. z dnia 2017.08.17).

Na gruncie art. 1133§1 k.p.c. Sąd może doręczyć pisma sądowe osobie przebywającej lub mającej siedzibę za granicą pocztą listem poleconym za potwierdzeniem odbioru jeżeli taki sposób dopuszcza prawo państwa, w którym ma nastąpić doręczenie. Jak słusznie naprowadzał Sąd I instancji zarówno Polska jak i Kanada są stronami Konwencji o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych, sporządzonej w H. dnia 15 listopada 1965 r. (Dz.U.2000.87.968 z dnia 2000.10.19, dalej: Konwencja).

Zgodnie z art. 10 a Konwencji, jeżeli państwo przeznaczenia nie zgłosi sprzeciwu, niniejsza Konwencja nie narusza prawa do wysyłania dokumentów sądowych bezpośrednio drogą pocztową osobom znajdującym się za granicą. Z treści oświadczenia złożonego przez Kanadę przy przystąpieniu do Konwencji, w części dotyczącej „przekazywanie dokumentów drogą pocztową (artykuł 10 punkt a)”, wynika, że Kanada nie sprzeciwia się doręczaniu dokumentów drogą pocztową (por. Oświadczenie Rządowe z dnia 16.06.2000 r. w sprawie przystąpienia przez RP do Konwencji o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych, sporządzonej w H. dnia 15 listopada 1965 r., Dz.U. nr 87 poz. 969). Oznacza to tym samym, że właściwą formą doręczenia korespondencji do strony pozwanej było żądane przez powoda doręczenie bezpośrednie, bez konieczności wykonywania tłumaczeń i kierowania tej korespondencji przez organ doręczający, jak chciał uczynić to Sąd.

Brak obowiązku sporządzenia tłumaczenia wynika także z §11 ust 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.01.2002 r. w sprawie szczegółowych czynności sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych (Dz.U.2014.1657 t.j. z dnia 2014.11.27), który stanowi, iż w przypadku doręczenia przez zwykle oddanie pism adresatowi tłumaczenia nie dołącza się.

Za błędne należy zatem przede wszystkim uznać postępowanie Sądu, który zażądał od powoda zaliczki na poczet wykonania tłumaczenia w sprawie celem próby doręczenia stronie pozwanej korespondencji w drodze pomocy prawnej (art. 1130§1 k.p.c.). Trzeba też wskazać, iż mimo, że takie działanie Sądu było nieuzasadnione, to Sąd w wezwaniu powoda o zaliczkę na poczet kosztów tłumacza przysięgłego, przewidział co do zasady prawidłowy (art. 177 § 1 pkt 6 kpc w zw. z art. 130⁴ §4 i 5 kpc) rygor zawieszenia postępowania (k.72), który jednak niekonsekwentnie nie został zastosowany przez sąd. Mimo bowiem braku wpłaty zaliczki przez powoda, a zatem wbrew jego woli, Sąd zlecił tłumaczenie, które wygenerowało koszty w wysokości 5 881,17 zł.

W tych okolicznościach obciążenie powoda kosztami tłumaczenia należało uznać za niezasadne. Koszty postępowania wywołane niewłaściwym postępowaniem Sądu winien ponieść zatem Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Rzeszowie, o czym Sąd odwoławczy orzekł po myśli art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd orzekł na podstawie art. 108§1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. Na Zasadzoną kwotę złożyła się: opłata od zażalenia 59,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego 450,00 zł ustalone w oparciu o §10 ust 2 pkt 1 w zw. z §2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z dnia 5.11.2015 r. poz. 1800 e zm.)